

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

Megjelenik raponkint reggel, kivéve hétfőn

Előfizetési árak:

Helyben: Egész évre 16 kor., fél évre 8 kor., negyed évre 4 kor.
Vidékire: Egész évre 20 kor., fél évre 10 kor., negyedévre 5 kor.

Egyes szám ára 6 fillér.

POLITIKAI NAPILAP.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

Dr. CSILLAG KÁROLY.

LAPTULAJDONOSOK:

Dr. JANIGA JÁNOS és Dr. VOJNICH GYULA.

Szerkesztőség:

Dr. Csillag Károly ügyvédi irodája.

Szerkesztőségi telefon: 119.

Kiadóhivatal:

KLADEK és HAMBURGER könyvnyomdája
Batthyány-utca 5. sz.

A kiadóhivatali telefon száma: 62.

POLITIKA.

— Telefon értesítés. —

A főrendiház délután öt órakor tartott ülést, amelyben felolvasták a királyi kéziratot.

Az országgyűlési szabadelvűpárt ma este fél 8 órakor értekezletet tartott, amelyen gróf Tisza István miniszterelnök nyilatkozott a helyzetről.

Jegyzékváltás Berlinben. Berlinből táviratozzák, hogy ma cserélték ki a kereskedelmi szerződés felújítására vonatkozó osztrák-magyar és német lajstromokat.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése

— Saját tudósítónktól —

A ház elnapolása.

Perczel Dezső elnök délelőtt féltizenegy órakor nyitotta meg az ülést. A jegyzőkönyv hitelesítése után Tisza István szólalt fel.

— T. képviselőház! — mondta. Egy legkegyelmesebb királyi kézirat érkezett; kérem annak felolvasását és a főrendiházzal való közlését. (Oriási zaj és felkiáltások a baloldalon: Zárt ülést kérünk!)

Elnök: Fel fog olvastatni a királyi kézirat.

Daróczy Aladár olvassa:

Mi, I. Ferencz József, Isten kegyelméből Ausztriai császár, Csehország királya stb. és Magyarország apostoli királya.

Hü Magyarországunk és Társországi zászlósainak, egyházi és világi főrendeinknek és képviselőinek, kik az általunk 1901. évi október hó 24-ére Budapest fő- és székvárosunkba összehívott országgyűlésen egybegyűlvék királyi üdvözetünket!

Kedvelt hiveink! Magyar minisztériumunk előterjesztésére az 1901. október hó 28-án megnyitott országgyűlés második ülészakát ezennel berekesztjük.

Kikhez egyébiránt királyi kegyelmünkkel állandóan maradunk.

Kelt Bécsben, ezerkilencszáznegyedik évi április hó 23-ik napján.

Ferencz József s. k.

Gróf Tisza István s. k.

Elnök: A most kihirdetett királyi kézirat az országgyűlésnek második ülészakája lévén zárva, a kegyelmes királyi leirat hódoló tisztelettel tudomásul vétetik és hasonló kihirdetés végett a törvényhozás másik házához átküldetik.

Ugron Gábor: Bocsánatot kérek, zárt ülés van kérve, nem lehet az ülést bezárni. (Zajos ellenmondások a jobboldalon.)

Elnök: Miután királyi leirattal az ülészakát bezárták, ezután semminemű indítványt nem tehetni. (Viharos tiltakozások a baloldalon.)

Ugron Gábor: a királyi kéziratban nincs benne az, hogy mikor lesz a legközelebbi ülés. Erről a Háznak joga van intézkedni! (Gunyos kacagás és láрма a jobboldalon.)

Endrey Gyula: A fészabadult elemek tombolnak.

Lengyel Zoltán beszélni kezd: a mentelmibe joga megsértését emlegeti. Az elnök kétszer rendreutasította, végre a házszabályok 221. §-a értelmében a jobboldal zajos helyeslés közben megvonja tőle a szót.

Münnich Aurél: A jegyzőkönyv az ülést hüen adja vissza, a hitelesítéshez hozzájárulok.

Elnök: Következik a határozathozatal. Kérem a t. Házat, hitelesíti-e a jegyzőkönyvet? Igen, nem? (Zaj.) Akik hitelesíteni kívánják, sziveskedjenek felállani. Többség. A jegyzőkönyvet hitelesítettnek jelentem és ezzel az ülést bezárom.

(Az ülés végződik délelőtt 10 óra 55 perkor.)

LEGUJABB.

A háború-

A japán harevonat Jonganpótól 50 mért földnyire terjed a Jalu folyam mentén tíz mért földnyire Vicsu felettig. Az oroszok leg-erősebb pontja Santun mellett van. A Tigris-magaslat ennek a kulcsa. Több sziget, ezek közül egyik Vicsu felett, kettő pedig Vicsu alatt, könnyíti a támadást, mert a tüzérségnek támaszpontot nyujtának a folyó fedezésére és átlépésére. A japánok csapatokat szállítanak partra és Jöncsöngben, Jonganpó alatt erősítenek. A Jalu északi részén lévő mezei lakosság barmot és élelmiszereket

ad el az oroszoknak. Több koreai tisztet, akik annak a gyanuja alatt állanak, hogy az oroszoknak kémül szolgáltak, letartóztatták.

Az Angol király és a háboru.

Szent-Pétervárott politikai körökben nagy érdeklődéssel várják Harding-nek, az új brit nagykövetnek megérkezését, mert az új nagykövet a cárnak üzenetet hoz Edvárd királytól. Az angol király ugyanis eltökélte, hogy vállalkozik Japán és Oroszország közt a közvetítésre, még pedig olyan módon, hogy előbb biztosítani akarja magát abban a tekintetben, hogy mind a két hadviselő fél jóindulattal fogadja a békeközvetítést és ha e felől meggyőződik, akkor olyan politikai személyiséget fog a közvetítéssel megbízni, aki mind a két félnek rokonszenves.

A rokonszenvező osztrákok.

Az osztrák vasuti alkalmazottak tegnap este a Post szállóban népes gyűlést tartottak, a melyen a magyarországi vasutasok sztrájkjával foglalkoztak és biztosították rokonszenvekről magyar társaikat. Ha a magyar vasutasokat le is verte az államhatalom, az nem csökkenti a rokonszenvet, amelylyel a legyőzöttek iránt viseltnek.

Zavargás Szegeden.

A szegedi kubikusok és a vízvezetési munkások egy része ma reggel sztrájkba lépett. A munkások Rittner Fülöp vállalkozótól azt követelték, hogy az eddigi 90 krajcáros napszám helyett 1 frt 20 krt fizessen nekik. Rittner azonban csak egy forintig volt hajlandó a napszámot felemelni. A munkások egy épülő ház munkásait megtámadták s kényszerítették a munka abbanahagyására. A főkapitány a katonaság segítségét vette igénybe. Ki is vonult a 46. gyalogezred egy százada és a 3. honvédhuszárezred egy szakasza. A fegyveres erő megjelenésére a rend azonnal helyreállt, úgy hogy délben a katonák már visszatérhettek kaszárnyaikba. Holnapra, hir szerint a közművesek is sztrájkba fognak állani.

THE MUTUAL

ELSŐ HELYET

3.268.000.000.— frankot,

frankot tesz ki. Az érvényben levő élet- és járadék-

biztosítások összege 1903. december 31-én

foglalja el úgy a kötvénytulajdonosoknak teljesített fizetéseket illetőleg, melyeknek összege

2.081.977.521.55

frankot, ja tekintetében is, mely

7.500.923.900.57 frank.

A VILÁG ÖSSZES ÉLETBIZTOSÍTÓ TÁRSASÁGAI KÖZÖTT AZ

new-yorki életbiztosító társaság

Szabadkai

főügynökség

LÖWY TESTVÉREK-nél.

Magyarországi vezérig.

Budape, VI., Andrássy-ut 20

A vasuti sztrájk leszerelése.

Higgadt és megfontolt gondolkodással meg lehetett jósolni előre, hogy a vasutasok kénytelenek lesznek az államhatalom tekintélye előtt engedve mozgalmukat beszüntetni.

Hogy azonban ehhez ennyi idő kellett ezt előre nem látta senki. Bármiilyen rövidnek is látszik a kis időköz, amely a sztrájk kitörése óta elmulott — a végtelenség sulya volt ezeken a napokon, amelyek mindegyike a *nemzeti vagyonnak milliókkal való csökkenését jelentette.*

Milliókra menő kár hárult nemcsak a magyar államvasutakra mint vállalatra, de milliókkal rövidült meg a magyar kereskedő és gazdálkodó világ. Eltekintve az erkölcsi veszteségtől és az állam tekintélyének erős megcsorbításától a külföld előtt óriási mértékben szenvedett anyagi megbízhatóságunk.

Mindezeket a csorbákat ki kellett köszörülni annak a kormánynak, amely érdemes akart lenni arra, hogy az ország ügyei a kezébe nmaradhassanak.

Nagyon természetes, hogy akárki lett volna most a kormányelnök, szelid és finom, de gyengédkedéssel ezt a mozgalmat beállítani nem lehetett. Hanem kellett hozzá vaskéz — amely azonban amint hisszük, még mindig igazságos tud majd lenni. Hiszük, hogy az államhatalom semmiféle túlzásokba esni nem fog és a kormánynak lesz majd annyi bölcsessége, hogy csakis az elkerülhetetlen repressáliákkal fog élni.

A sztrájk tehát leszerelt, mert le kellett szerelnie.

Következik pedig ezek után a kiábrándulások hideg sorozata. A kártérítési perek ezrei fenyegetik egyelőre az államot mint vállalkozót, — az állam pedig egyelőre kénytelen azokra utalni akik ezt a kárt okozták.

A tanulság, amely ebből az ügyből kikerült, nagyon is drága volt. De talán megér mégis annyit, hogy minden honpolgár tudni fogja, azt, hogy az állam tekintély az ország olyan elidgeníthetetlen kincse, melyet senkinek semmi áron odaadni nem lehet. Ha a tekintély elleni csorba kiköszörülése milliókba kerül, akkor a milliós áldozatot meg kell hozni, — a milliókat idővel még lehet pótolni — az elvesztett tekintélyt visszaállítani a mai viharos időkben pedig éppenséggel nem lehet. Ez indokolja a kormány álláspontját!

Az igazi mederben.

Szabadka szab. kir. városnak, az ország harmadik városának kulturája megérdemli, hogy a lapok hasábjain vele bőven foglalkozzanak. Itt a hol a magyar nemzet keblében szláv ajku testvéreinknek nagy tömege van beplántálva, nem másodrendű dolog a magyar kultúra kérdése. Ennek a fénye áraszt világosságot az agyakban, melegsége pedig termékenyíti a sziveket. A magyar kultúra hordozza szét a magyar Geniusz áldását, szövi azokat a fonalakat, melyek a

magyar nép szívet összefűzik más nyelvű testvéreivel. A magyar állam az ő nagy egészében ama roppant hadi kiadások miatt, melyek a budgetet megterhelik, nem költhet annyit az ideális célokra, mint a mennyit Európában elfoglalt különleges helyzete miatt költeni kellene, ám a községek és városok, egyházak erejükhöz mérte. nagy áldozatokkal segítik a kulturális előhaladást.

Szabadka városa a. ok közt, kik a nemes áldozatkészséggel szórják adományait a haza oltárára, az első helyen van. Minden tanintézetét a maga erejétől emelte föl. Hatalmas méretű népiskolái vannak s a tanyákon egymás után tűnnek elő a földből az iskolák, mint meganyi oltárai a közművelődésnek. Közel 400 ezer koronát költ évenként a város csupán a népiskolákra, s nincs remény arra, tekintve a modern kor követelményeit, hogy ez valaha apadni fog. De úgy érezzük, hogy a város ez áldozatokat szívesen hozza meg, hogy ha evvel a magyar kultúra áldásait közkincesé teheti.

A legutóbbi idők politikai áramlatai zavaros elemeket vegyítettek a kulturális ügyekbe. A politika — országos és helybéli — rátette kezét a tanítói karra s rabságába hajtotta. A politika szintéren fellépő alakok innen szedték voksaikat vagy ha valamely nagy kiterjedésű család sarját segítették a tanítói állásra, számos érdeket kielégítve nagy családokat kaptak meg politikájuk számára.

Ennek az lett azután az eredménye, hogy egészen fiatal, ujdonsült tanítók kerültek a legexponáltabb tanítói állásokra, a míg számos becsületes munkában megöszült tanító künn rekedt a pusztaságon s nem érvényesíthette tapasztalati tudását a kultúra érdekében. Évek multán ilyen természetellenes eljárás következtében Szabadka város népoktatása egészen degenerálódott volna.

Az új regime vezető férfiai belátták e sötét veszedelmet, mely fenyegette a magyar kulturát, erős kezekkel nyultak a munkához, hogy a népoktatás ügyét és a tanítók választását kiragadják a kortescélok csunya politikájából. Dr. Lipozencsics Lázár indítványa: hogy a tanítók csak a tanyákra választassanak be a városba, népoktatásunk épülete alá erős oszlopot helyezett, a melyre bátran építhetjük kulturális előhaladásunk szép reményét.

Ha az a tanító választása alkalmával nem lesz a politikai áramlatok játéklabdájává, bizonyára a jobb tehetségű erők jönnek ki győztesen a választási urnából. Köszönjük tehát dr. Lipozencsicsnek s társainak, kik vele szavaztak, ez eredményt; közéletünk mezején e puritán őszinteséggel működő férfiak jóleső jutalmukat nyerhetik abban a tudatban hogy annak a rengeteg áldozatnak felhasználása melyet a város a népoktatásra költ, végre valahára az ő törekvésük révén az igazi, helyes mederbe jutott. L. I.

A sztrájk.

A szabadkaiak munkába álltak.

Már a szombati nap folyamán békés hírek érkeztek Szabadkára a fővárosból és különösen Szegedről. Szegeden az erélyes föllépés az üzletvezetőség részéről végleg a jobbik eszére térítette az ingadozókat. Fontany főellenőr ugyanis kiadta a fölhívást, hogy aki vasárnap reggel 1/2 9 óráig nem jelentkezik szolgálattételre, az végleg el van bocsátva.

Szabadkán Pitrolffy állomásfőnök és Kovács főmérnök nem tettek ugyan közzé ily erélyes hangú fölhívást, azonban érintkezésbe léptek a sztrájkolókkal és utóbb egy félórán értekeztek a kereskedelmi miniszterrel telefonon. Miután a miniszter kijelentette, hogy a vasutasok óhajai teljesítését a kormány megígéri a szabadkai sztrájkolók elhatározták, hogy munkába állnak. Ma reggel meg is indult a rendes forgalom.

A tizenhárom bizottság.

A rendőri sajtóiroda hivatalos kiadványa szerint a tizenhárom bizottság tagjai, Turcsányi Gyula kivételével, már mind le vannak tartóztatva.

A tegnap délután letartóztatottakat Szeide Artur és Lorbeer József ellenőröket, Joanovics Miklós főkalauzt, Kósa Lajos kalauzt. Margulit Kálmán nyug. ellenőrt és Veréb Mihály kocsirendezőt még az éj folyamán átkísérték az ügyészség fogházába. a többit, Turcsányi kivételével, ma éjjel tartóztatták le. Egész délelőtt folyik a kihallgatásuk Bérey Béla rendőrkapitány és Tóth János rendőrfogalmazó előtt. Őket is átkísérték az ügyészséghez.

A BTK. 171. és 481. §§-ai alapján indítják meg ellenük az eljárást.

A vizsgálóbíró a sztrájk szítására irányuló összes nyomtatványokat lefoglaltatta.

A főváros élelmezése.

A fontosabb élelmicikkek mai kicsinyben jegyzett árai a következők:

Marhahus I. rendű kilogrammja 180 fillér, leveshus 160 fillér, borjúhus hátulja 260 fill. eleje 180 fill. sertéshus combja 170 fillér, karaj 220 fillér, zsir 144 fill., sütnivaló csirke 320—360 fillér párja, elsőrendű tyuk 400 fillér párja, fiatal liba 14—15 korona párja tisztított csirke 160—170 fillér darabja, jérce 280—300 fillér darabja, tyuk 340—380 fill. darabja.

HIREK.

— **Szt. György plébánia ünnepe.** Vasárnap volt a szt. györgyi plébánia és templom védőszentjének ünnepe, egyszersmind az idevaló hívők bucsu napja is. Fényes szertartású istentisztelet s számtalan ágyulövés hirdette szerte a nap jelentőségét. Délben a szt. györgyi plébánia közszeretben álló plébánosa Jeszenovics János vendégszerető asztalánál megjelentek Schmausz Endre főispánnal az élén társadalmi és közéletünk előkelőségei, nagyszámban a világi papság és a hivatalnoki kar. A felköszöntők sorát Schmausz Endre ékesszólása nyitotta meg, aki áldomást üritett a házigazdára, aki papi működésével áldásos munkát végezett az egyháznak és hazának. Ugyancsak lelkes pilanatok voltak azok is, midőn a főispán ur az egyházmegye főpásztoráról, Császka György dr. kalocsai érsekről emlékezett meg. A szívből jövő jókívánságokat Jeszenovics plébános a következő sürgönynyel hozta a főpásztor tudomására: Dr. Császka György kalocsai érsek urnak Budapesten. A Szt. György plébánián összegyűlt társaság Schmausz Endre főispán ur felköszöntője kapcsán hódolatteljesen üdvözölve Excellenciát, tartós jó egészséget kíván nagy névén ünnepe.

— **Uj gazdasági tudósítók.** A földművelésügyi miniszter **Ábrahám Hugó** és **Schäffer**

József Antal apatini lakosokat Bács-Bodrog megye apatini járására nézve, *Adamovich* Lajos ujvidéki lakost pedig Ujvidék város területére nézve a gazdasági tudósítói tiszttel megbizta.

— **A központi választmány ülése.** Holnap délután 5 órakor a központi választmány ülést tart a városháza tanácstermében. Az ülés tárgya az összeíró küldöttségek elnökei által beterjesztendő jelentések lesznek, a melyekben az 1905. évre érvényes birandó képviselő választói névjegyzékek foglaltatnak.

— **Az új-párt** vasárnap megalakult Szegeden. Elnökül Vegmann Ferencet, társelnökül Balassa Ármint választották meg. Az országos bizottság nevében Jeszenszky Géza, a szegedi párt nevében Balassa Ármint mondott beszédet. Eddig 150 kereskedő és több vasutas lépett a pártba. Báró Banffy Dezsőt küldöttségileg hívják meg az első kerület képviselőjelöltjéül. Az alakuló gyűlésből táviratilag üdvözölték Bánffyt. A végleges alakulógyűlés május 3-án lesz.

— **Izgatás.** A Bácskai Hirlap című szabadkai politikai napilap e hó 24-i vasárnapi számának »Parancsolom« című vezércikkében, amelyet dr. Kalmár Antal irt, a büntető törvénykönyv 171 és 172. szakaszában körülírt izgatás bűncselekményét a kir. ügyesség fenforogni látta. Ennek következtében a lap összes példányait és a vezércikk kéziratát elkobozta, egyuttal megindította a bűnvádi eljárást.

— **Elmaradt közgyűlés.** A kerületi betegsegélyző pénztár vasárnapra hirdetett közgyűlése a tagok részvétlensége miatt nem volt megtartható.

— **Rossz tréfa.** Szombaton este az egész városban izgatottságot keltett az a hír, hogy a Sándori-kapu felé a katonaság és a nép között összefütközésre került a dolog és azt is híresztelték, hogy a harcban ember élet is áldozatul esett. A rendőrségnek és a csendőrségnek is jelentették a dolgot és a rendőrség részéről 12 ember egy biztos vezetése alatt, továbbá 6 csendőr, akiket az őrmester vezetett, lóhalálba vágattak a megjelölt irányba.

Az uton néhány bevonult tartalékos katonával találkoztak, a kik szintén megerősítették a hirt és a távolban feketéllő tömegre mutattak. Mikor a vágóhidhoz értek a vágató lovasok, akkor győződtek meg róla, hogy tulajdonképen egy időszerűtlen kedvtelés zavarta meg őket. A vágóhídi állatorvosnak ugyanis néhány honvéd tiszt vendége volt, akik revolverekkel lövöldöztek egy töltes oldalába. A száznál több lövés erős visszhangja ejtette tévedésbe az arra járókat. Mindenesetre nem helyén való ilyen mozgalmas időben lőfegyverekkel tréfálni.

— **Tűzoltó gyakorlatok.** Tegnap délután vették kezdetüket az önk. tűzoltók ideai tavaszi gyakorlatai, amelyeken a tagok teljes számban vettek részt a testület zenekarával. A gyakorlatokat Wenczl Lajos parancsnok vezette.

— **Timár kisiparosok gyakorlati kiképzése.** A kereskedelemügyi miniszteriumban aggódó figyelemmel észlelik, hogy a timárkisiparosaink száma fogy, mert a régi kisipari kikészítési módok az ujjakkal szemben háttérbe szorulnak és a kisipar versenyképessége folyton kisebbedik. — E baj enyhítése céljából a kereskedelemügyi miniszter módot keresett, hogy a kisiparosok a modern

technika vívmányaival, különösen egyes gépek használatával megösmarkedhessenek és az újabb eljárásokat és mesterfogásokat elsajátíthassák, amennyiben egyelőre a Freund S, féle pozsonyi, a Kovács Ferenc-féle székesfehérvári és a Kovács és Sztodola-féle liptószentmiklósi bőrgyáros cégeket rábirta, hogy telepükön rendes munkadíj mellett alkalmazást nyújtsanak oly kisiparosoknak akik magukat a mesterségükben tökéletesíteni kívánják. — A szegedi kereskedelmi és iparkamara fölhívja ezért az érdekelt kisiparosokat, hogy akik jelentkezni kívánnak, tudassák e szándékukat a kamarával, mely azután a közvetítésről gondoskodni fog.

— **Névmagyarosítások.** *Kinder* József bajmoki lakos és kiskoru Kiszeli Vince m. kir. 6. honvéddyalozgezredbeli őrzetető, szabadkai lakos vezetéknévüket belügyminiszteri engedéllyel »Kovács«-ra változtatták.

— **Alapszabály jóváhagyás.** A »Bácsbokodi III. temetkezési egyeslet« alapszabályait a belügyminiszter jóváhagyó záradékkal látta el.

— **Szocialista gyűlés.** Több ezerre menő szocialista jelenlétében folyt le tegnap délután a régi gymnasium udvarán a szocialisták gyűlése. A gyűlés programján a központi ülésről szóló jelentés, a munkásmozgalom, a gyülekezési jog és a klerikalizmus szerepeltek. A program utolsó pontja azonban törölve lett. A szónokokat Wazsánszkyt, Juricsot, Szimicsot, Gyenest, Némethet és Hirthet nagy érdeklődéssel hallgatták a megjelentek. A gyűlés a legnagyobb rendben folyt le.

— **A nyitramegyei gazdasági egyesület** által minden évben május hó első hétfőjén s az előttevaló vasárnap d. u. rendezni szokott nemzetközi nagy lovásár Érsekújvárott a folyó 1904. évben május hó 1-én d. u. és 2-án tarttatik meg. Az érsekújvári vásárok Magyarország legkeresettebb lovásárjai. A legkitünőbb hazai tenyésztők itt szokták eladni lovaikat. A vásárra hozott lovak száma rendszeren meghaladja a 3000 darabot. Kaphatók itt betanított négyes és kettős uri fogatok, háti lovak, igás lovak és különböző kuru csikók. Lakások és istállók az érsekújvári rendőrkapitányi hivatalnál rendelkeznek.

— **Rablóbanda a szabadkai börtönben.** Az adai és moholyi járásokban az egész tél és tavasz folyamán valóságos rablóbanda működött. Barna Nagy Sándor vagy másképp »Kánya« volt a vezérük és az egész vidéken napról-napra betöréseket és lopásokat követtek el. Most a csendőrség összefogdosta valamennyit és behozta őket a szabadkai ügyészség fogházába. Öt kocsin hozták be a csendőrök és rendőrök a 11 vádlottat, valamennyiüket megvasalva.

— **Az anya halála.** Tragikusan múlt ki Angyal Sándorné szeremlei földműves asszony kedden este nyolc óra tájban. A rémes esetről a következő tudósítást vettük: Kedden délután együtt mulatott Angyal Pista néhány pajtásával köztük Kőrösi Istvánnal és Mózzel és Csáky Istvánnal a szeremlei nagykorcsmában. Lehetett esti nyolc óra, amikor abban hagyták a mulatozást s kissé pityókosan odahagyták a korcsmát. Az uton valamen összekülönböztek, mely alkalommal Angyal Pista kikapta az egyik legény kezéből a füttykóst s befutott vele a közel lévő házukba. Alig ért azonban be a kapun, a kődarabok zápora hullott az ablakon keresztül be a szobába. Angyal erre puskával a

kezében kifutott az utcára, hogy a támadókat elriassa. Nyomon követte édesanyja: Angyal Sándorné, kit a legények rögtön ütlelni kezdtek. Angyal erre elsütötte a puskáját. A megvadult legények egyike most kikapta Angyal kezéből a puskát s azzal a fiát védeni akaró anyát úgy sujtotta föbe, hogy az rögtön szörnyet halt. Angyal Istvánt is eszméletlenül vitték lakására. A helyszínen megejtett vizsgálat után Iletényi Pál bíró Kőrösy Istvánt és Mózzel úgyszintén Csáky Istvánt letartóztatta. Az utóbbi szintén meg van sérülve.

— **A piaci kávémérők ipara.** Egy konkrét esetből kifolyólag kimondta a kereskedelemügyi miniszter, hogy az olyan egyének, akik hetivásárok alkalmával a vásárra bejövő falusi nép részére tolokocsin, vagy más állványon kávé szoktak kimérni, iparengedély, illetve iparigazolvány váltására nem kötelezhetők, mert a tejes vagy fekete kávé, mint élelmiszer a 1884. XVII. t. cz. 50 §-a értelmében heti vásárok alkalmával, a mennyiben azt törvényes kiváltságok nem akadályozzák bárki által árusítható, illetve kimérhető. — Amennyiben mindazonáltal a kávéfőzésnek, illetve kimérésnek fent említett módja nem kizárólag a heti piacokra szorítkozik, hanem azonkívül is rendszeresen üzetik, az illető kávéfőzők, illetve kimérők az idézett törvény 4-ik §-ának megfelelőleg iparüzési szándékukat egyszerűen bejelenteni tartoznak, mert a kávékimérésnek ezen primitív módja, melynél [ama közrendészeti és közérkölciségi szempontok, melyek a rendes kávémérési iparnak engedélyhez való kötését indokoltá tették, nem forognak fenn, az idézett törvény 10. §. a) pontjában említett kávémérési iparnak nem tekinthető.

— **Bicskázás.** A Zimonyi-uton volt tegnap délután az ünnepnapokon soha el nem maradó bicskázás. Tusity József III. köri legényt támadták meg néhányan és a fején összeszurkálták. Sebeit a mentők kötözték be.

TANÜGY.

Az óvodák felszerelése. 1901. évi január 11-iki közigazgatási ülésen Schmausz Endre főispán ur öméltsága elnöklete alatt hozott meg az az üdvös határozat, amely az óvásügy ujjá születését jelenti Szabadkán. Tudniillik, hogy a helybeli községi óvodákat felszereljék. E kérdést már 1899-ben illetékes helyen szóvá tette Pertich Mihály ur, az óvoda felügyelő bizottság volt elnöke, s méltatta annak fontosságát.

Hiszen mindnyájan tudjuk azt, hogy a zsenge gyermek a képzeletvilágában él, szépért, jóért, nemesért lelkesül. A gyermek esztét nem tömhetjük meg képzetekkel, hanem játszva kell, hogy vezessük lelki világát arra a tárgyra, dologra miről szólni kívánunk. S a kisednevelésben fő elv az, hogy alkalmasszerűen szemléltessünk, mert az tiszta frázis, hogy ha a gyermek medvétáncolatot lát mi beszélhetünk neki a mókusról.

A helybeli óvóintézetek felszereltettek. Van teljes katona felszerelés, s azok az apró emberkék forgatják is a puskát úgy mintha császár kenyerét ennék. Földművelő eszközünk is van, s már jó földművelők, különösen akik a nép rétegéből valók. Van labda, baba, tekejáték, faház, ólomkatona s minden elképzelhető gyermek játék.

Szemléltető eszközünk pedig: kitömött házi, mezei és erdei állatok. Galamb, hőr-csög, bagoly stb. Állat utánzat öz, szarvas, nyul stb. Természetes nagyságnak $\frac{1}{7}$ része. Van hulló, gyík, rák, vízi sikló stb. spiritusz-

Dr. Heiszler J.

ORVOS TUDOR VIZGYÓGYINTÉZETE

~ SZABADKÁN, Mária-Terézia-park ut. ~

Telefon szám 211 Telefon szám 211

ban, hermetice elzárva. Ásványgyűjtemény pilleggyűjtemény, növénygyűjtemény, illetve maggyűjtemény stb. Fröbel-féle építőszekrény, lerakótábla, vessző, szemléltető képek (Cserepy-féle) stb.

Butorzat is kényelmes, praktikus, minden modern, a mai kornak megfelelő. Ez Farkas mérnök érdeme.

HIREK MINDENFELŐL.

A német császár utazása.

Bariból jelentik, hogy Vilmos császár tegnap a Hohenzollernen isteni tiszteletet tartott és azután a hatóságok képviselőit és a német gyarmatot fogadta. Este a császár elutazott Velenecébe, ahonnét külön vonaton Karlsruheba fog utazni. Karlsruheban több napig marad a császár.

Lelőttek a csendőrök 23 embert.

Élesden a 48-asok tegnapi gyűlést hívtak egybe. Már előre hire járt, hogy a szocialisták meg akarják akadályozni a gyűlést, ami sikerült is. A zavargók csillapítása közben történt, hogy Resch Mihály járási csendőrőrmestert egy szocialista revolverrel lelőtte. Reschnek még volt annyi ideje, hogy támadóját fegyverével lelője, azután meghalt. A csendőrök sortűzet adtak, 23 halott és körülbelül 30-40 súlyosan sebesült maradt ott, Nagyváradról délután két század 37-es bakament ki, akik este érkeztek Élesdre. Közben azonban hire jött hogy; Réven, azután Báródon és Felsőlugos községekben is zendülés tört ki. Réven a községházát támadták meg. Báródon pedig gyújtogattak. A sebesültek kötözése késő éjjelig tartott. Az izgalom Élesden és Nagyváradon is óriási.

Általános sztrájk Nagyváradon.

Nagyváradról jelenti tudósítónk, hogy a szocialdemokrata pártszervezet elhatározta, hogy valamennyi munkást sztrájkba lépteti. A szakszervezet küldöttjei felszólították a munkásokat, hogy hagyják abba a munkát. A munkások rögtön engedelmessé váltak is, bejöttek a városba felszólították az üzlettulajdonosokat, hogy zárják be az üzleteiket. Bezárták az összes nyilvános helyiségeket a kávéházakat és korcsmákat. A iskolákban beszüntették az előadásokat és hazaküldték az iskolás gyermekeket. A helyőrség megszállotta a tereket, a lovaság az utakat zárta el. A munkások kijelentették, hogy amíg Magyarországon oly kormány van, mely a munkásszabadságot lábbal tiporja, az ország munkásai nem fognak dolgozni.

Amnesztia Maczedóniában.

A bocsánatot nyert bolgárok szabadon bocsátása folyton tart. Eddig körülbelül 3000-et bocsátottak szabadon.

KÖZGAZDASÁG.

Helyi gabonaárak.

Mérsékelt kínálat és ugyanoly vételkedv mellett kisebb mennyiség buza 7.35—40 koronás árban került forgalomba.

Alig említésre méltó forgalom mellett rozsot 5.70, zabot 4.70 és árpát 5.20 koronáért vásárolták.

Tengeri éléns vételkedvel szemben gyöngén volt kínálva. Forgalomba került kisebb mennyiség 4.80—90 koronáért kelt el 50 kgként.

Budapesti gabonatözsde.

Kálnoky és Simon gabonaterménykereskedő cég tudósítása.

— Április 15. —

Tartott árak mellett elkelt 8000 mm. buza. A többi terményekben nem volt üzlet.

A határidő-üzlet.

A határidőüzlet a száraz idő következtében mérsékelt forgalom mellett szilárd maradt

	Déli zárlat	Esti zárlat
Buza apr.-re	789—788	794—95
Buza máj. 1904	—	790—91
Buza okt.	793—782	790—91
Rozs apr.-re	—	—
Rozs okt.-re	—	—
Rozs áprilisra	658—656	657—58
Zab okt.-re	526—524	—
Zab	—	—
Zab október	553—552	552—53
Tengeri máj.	508—507	508—09
Tengeri	—	521—22
Teng. jul. 1904	520—519	522—23
Repce	—	—
repce aug.	10.90—11.00	—

Gyógymódok: vizcúra, massage, szénsavas fürdők

(nauheimi) orvosi-torna és villanyozás.

Javalva: Almatlanság-, főfajás-, szédülésnél; ideges-

ség- és idegfájdalmaknál. Emésztési zavarok-

nál, főképen székrekedésnél. Rheumánál. Szénsavas fürdők

(nauheimi) kitünő hatása a szív és vérérdény betegségeinél

Nagymennyiségű
szép és nemes fajú

rózsák

nagy választékban
és jutányos árban kaphatók

BAGICS JÓZSEF kertésznél

Bednác - féle kert, az erdő bejáratával szemben

Ugyanott szebbnél-szebb
alkalmi esokrok megrendelhetők.

Egy kereskedelmi iskolát végzett
gyakorlattal bíró ifjú

könyvelői állást

és Esti könyvelést is elfogad.
Czím a kiadóhivatalban.

Egy jó házból való fiú

TANONCZUL

felvétetik **KISS ISTVÁN** fűszer-
és csemegeáru nagykereskedésében.

Kossuth-utca.

tartási mérleg

és 1 üveg eredeti francia parfüm
ingyen.

Mesésen olcsó árak mellett küldöm szét tulhalmozott raktáramból világhírű kiválóságukért általánosan kedvelt

mexikói

ezüst árúimat

és pedig: 6 darab mexikó ezüst asztali kés, 6 darab mexikó ezüst evővillát, 6 darab mexikó ezüst evő-

kanalat, 12 darab mexikó ezüst kávéskanalat, 6 darab kiváló dessertkést, 6 kiváló dessertvillát, 1 darab mexikó ezüst levesmerítő kanál, 1 darab mexikó ezüst tejmerítő, 2 darab elegáns asztali gyertyatartót.

46 darab összesen csak 6 frt 50 kr.

Minden megrendelő ezenkívül jutalomban egy szavatosság mellett pontosan működő 12 1/3 kiló hordképességű háztartási mérleget kap teljesen díjtalanul. A mexikói ezüst egy teljesen fehér fém (belül is), melynek tartósságáért és kiváló minőségéért 25 évi jótállást vállalok, Sztétküldés a pénz előleges megküldése esetén vagy utánvétellel történik az európai raktárból.

Denker J. központi forgalom áruháza: Bpest, Hernát-u. 54.

5 koronáért

küldök 4 1/2 kiló (kb. 50 drb.) kevéssé megsérült — finom enyhe **Pipereszappant** rózsá, liliomtej, orgona, ibolya, rezeda, jászmin és gyöngyvirágból szépen összeválogatva. A pénz előzetes megküldése esetén vagy utánvétellel küldi.

3 frt 40 krajczár

utánvéttel egy vég szépségi vászon 6 teljes férfi vagy női ingre 90 cm. széles kitűnő minőségben, 5 évi jótállással; számos elismerés.

4 frt 50 krajczár

utánvétellel egy elegáns férfi öltönyre 3 méter divatos szövet egy elegáns férfi öltönyre tetszés szerinti színben kapható.

⇒ Mintákat nem küldök. ⇒

Kék zománczozott főzőedény! Legfinomabb gyártmány!

Bámulatos olcsó árban. — Próba-rendelmény 6 drb főzőfazék és 6 darab lábas csak 3 forintba kerül utánvétellel.

Denker József Bpest

VII. Hernát-u. 54.